

جمهوری اسلامی ایران
وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی
معاونت تحقیقات و فناوری

اولویت های پژوهشی تحقیقات کووید-۱۹

کمیته سالیانه تحقیقات کووید-۱۹ در کشور
معاونت تحقیقات و فناوری
وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

**CORONAVIRUS
COVID-19**

Activate V
Go to PC set

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

اولویت های پژوهشی تحقیقات کووید-۱۹

کمیته ساماندهی تحقیقات کووید-۱۹ در کشور با همکاری و همراهی اتاق فکر کووید-۱۹ ایران،

دبیرخانه ستاد ملی کرونا

معاونت تحقیقات و فناوری وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

بهمن ماه ۱۳۹۹

ویرایش اول

شناسنامه گزارش

عنوان مستند	اولویت های پژوهشی تحقیقات کووید-۱۹
نوع مستند	گزارش
هدف از تهیه مستند	شناسایی و اولویت بندی سریع و منطقی نیازهای دانشی و عناوین پژوهشی پژوهش های مرتبط با بیماری کووید-۱۹، اطلاع رسانی سریع اولویت ها، هم افزایی ظرفیت های تحقیقاتی و همچنین افزایش بهره وری منابع مالی پژوهشی در سطوح استانی، ملی و بین المللی
زیر نظر	دکتر فرید نجفی، معاون تحقیقات و فناوری وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی
تهیه کننده	کمیته ساماندهی تحقیقات کووید-۱۹ در کشور، اعضا اتاق فکر دبیرخانه ستاد ملی، دکتر علی ابراه
همکاران اصلی	دکتر قباد مرادی، دکتر ندا ایزدی، دکتر زهرا خرمی، دکتر مریم مقصودلو، سحر ستوده
فهرست ذی نفعان	معاونت تحقیقات و فناوری وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، دانشگاه های علوم پزشکی، معاونت های تحقیقات، پژوهشکده ها، مراکز تحقیقاتی و پژوهشگران سراسر کشور
اقدامات لازم	بررسی و تأیید توسط معاونت تحقیقات و فناوری وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی
سطح دسترسی	آزاد
مشخصات ظاهری	دارای متن، جداول و نمودار
کلیدواژه	اولویت های پژوهشی، تحقیقات، کووید-۱۹
نسخه ویرایش	اول
تاریخ تنظیم	۱۳۹۹/۱۲/۴
تماس برای جزئیات	تهران، شهرک قدس، خیابان سیمای ایران، بین فلامک و زرافشان، ستاد مرکزی وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، طبقه ۱۳. شماره تلفن: ۰۲۱-۸۱۴۵۵۱۹۷
بیشتر	

فهرست مطالب

۳

پیشگفتار

بخش اول

روش شناسی

بخش دوم

مقدمه

مراحل تعیین اولویت های پژوهشی

عناوین اولویت های پژوهشی

بخش سوم

(۱) مدیریت بالینی

✓ غربالگری آزمایش

✓ درمان دارویی

✓ مراقبت ویژه

✓ پروفیلاکسی

✓ مدیریت بالینی اثرات پاندمی بر سلامت

۲) اقدامات بهداشت عمومی

✓ پیشگیری از عفونت

✓ حفاظت فردی

۳) پاسخ های اقتصادی اجتماعی

پیشگفتار

همزمان با همه گیری جهانی کروناویروس جدید یا کووید-۱۹ و ابتلای بیش از هزاران نفر به این بیماری نوپدید در کشور و ضرورت انجام پژوهش های کاربردی و پاسخ های مبتنی بر شواهد به سؤالات متعدد جهت کنترل این بیماری و جلوگیری از اتلاف منابع و صرفه جویی در زمان و منابع، معاونت تحقیقات و فناوری وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی از طریق کمیته ساماندهی تحقیقات کووید-۱۹، اقدام به شناسایی و اولویت بندی سریع و منطقی نیازهای دانشی و عناوین پژوهشی پژوهش های مرتبط با بیماری کووید-۱۹ کرده است. این طرح سعی دارد تا با شناسایی نیازهای دانشی و همچنین جمع آوری و طبقه بندی فعالیت های پژوهشی در دست انجام، خلاءهای دانشی در زمینه این بیماری را شناسایی کرده و با اطلاع رسانی سریع اولویت ها، منجر به هم افزایی ظرفیت های تحقیقاتی و همچنین افزایش بهره وری منابع مالی پژوهشی در سطوح استانی، ملی و بین المللی شود.

۱. مقدمه و کلیات

کنترل پاندمی و کاهش انتقال ویروس کووید-۱۹ (COVID-19) مهمترین اولویت سلامت و حتی سایر حوزه ها در دنیا است. برای این منظور، مقامات بهداشت عمومی، سیاستمداران و محققان در سراسر جهان به دنبال تعیین اولویت های مهم تحقیق در این حوزه برای هدایت سیاست های جدید هستند. پاندمی هایی مانند کووید-۱۹ معمولاً فوریت دارند و مدیران و محققان فرصت زیادی همچون شرایط معمول ندارند. فوریت برای تعیین اولویت های مربوطه در پیشگیری، تشخیص و مدیریت عفونت کووید-۱۹ و عواقب آن، به منظور ارائه راهنمایی های معتبر به مسئولان بهداشت عمومی و سیاستگذاران درمانی، نیاز به همکاری های زیاد و سریع در تولید شواهد در حیطه های مختلف و ضروری دارد.

از طرفی کنترل اپیدمی در کوتاهترین زمان ممکن با توجه محدودیت منابع، نیازمند تعیین اولویت ها برای محققان است تا آنها را قادر سازد که به جستجوی پاسخ مهمترین سئوالات بپردازند. این رویه، سیاستگذاران را قادر می سازد که ضروری ترین نیازهای جامعه را مبتنی بر شواهد و بر اساس پاسخ های به هنگام و ضروری برآورده کنند. این ماجرا موجب می شود که منابع صرف مهمترین خلاءها در دانش موجود جهت کنترل این اپیدمی شود. این گزارش اولین نسخه پیش نویس اولویت های پژوهشی حوزه تحقیقات کووید-۱۹ با محوریت مهم ترین تحقیقات مورد نیاز در کشور، اولویت های فعلی و حوزه های تحقیق نشده و نیاز به تحقیق بیشتر در ایران را پیشنهاد می دهد.

۲. متدولوژی انجام کار

جهت دستیابی به جدیدترین اولویت های تحقیقات کووید-۱۹، از چند رویکرد به شرح ذیل استفاده گردید:

۱. استفاده از نتایج مطالعات انجام شده در خصوص نیازسنجی و تعیین اولویت های تحقیقاتی حوزه کووید-۱۹ در مطالعات پیشین
 ۲. برگزاری جلساتی با کارشناسان و مدیران حوزه کووید-۱۹ کشور جهت شناسایی اولویت ها توسط اتاق فکر دبیرخانه ملی کرونا
 ۳. استفاده از نتایج و پیشنهادات ارائه شده در جدیدترین مطالعات منتشر شده در پایگاه های مختلف
 ۴. گزارش سازمان های مختلف که در زمینه کووید-۱۹ و تحقیقات مربوط به آن فعالیت دارند، از جمله: WHO، CDC، NIH ، Cochrane و ...
 ۵. گزارش تعیین اولویت تحقیقات کووید-۱۹ در دانشگاه های مختلف داخلی و خارجی
 ۶. تشکیل جلسات و مصاحبه با معاونان، مدیران، کارشناسان و افراد کلیدی نظام سلامت و اتاق های فکر مختلف و نشست های مستمر با معاونت های مختلف و اخذ نظرات افراد کلیدی مهم
- در نمودار ۱ خلاصه ای از روش های که سعی شده است مهمترین اولویت های این حوزه شناسایی شوند، وارد شده است.
- دسته بندی اولویت ها طبق گزارش **کارگروه تحقیقاتی کووید-۱۹ در موسسه کاکرین** بوده است. مدل دسته بندی برای اولویت های مشخص شده در **سه اولویت اصلی** و زیر مجموعه آن ها در دیاگرام و نمودار ۱ آمده است.

جمهوری اسلامی ایران

وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی
معاونت تحقیقات و فناوری

کمیته ساماندهی تحقیقات کووید-۱۹ در کشور

۸

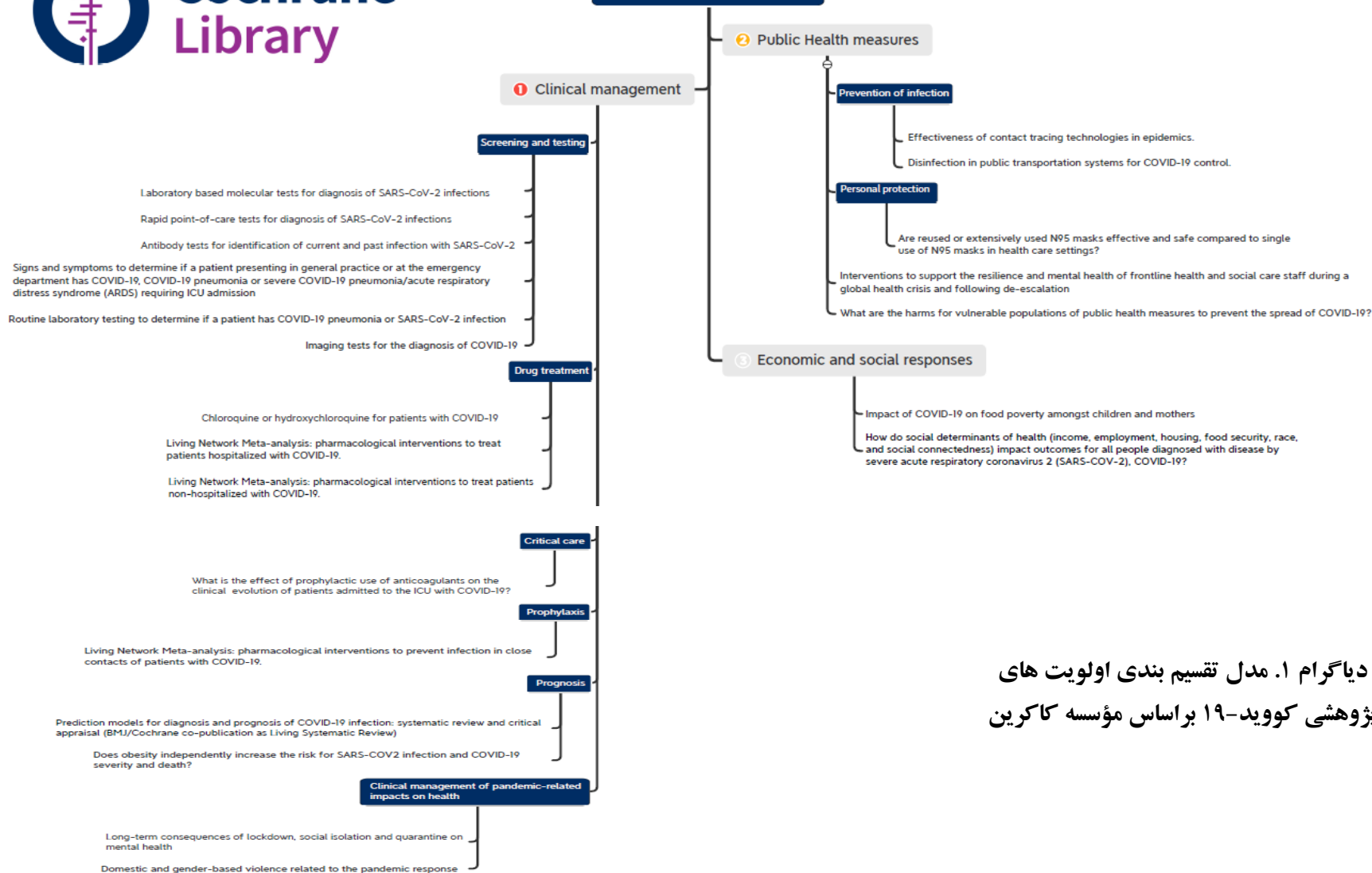

نمودار ۱. مراحل تعیین اولویت های پژوهشی حوزه تحقیقات کووید-۱۹ در ایران

COVID-19 priorities

دیاگرام ۱. مدل تقسیم بندی اولویت های پژوهشی کووید-۱۹ براساس مؤسسه کاکرین

نمودار ۲. گروه بندی اولویت های پژوهشی حوزه تحقیقات کووید-۱۹ طبق تقسیم بندی کارگروه تحقیقاتی حوزه کووید-۱۹ مؤسسه کاکرین

نتایج اولویت های پژوهشی کووید-۱۹

در سه دسته اصلی مدیریت بالینی، اقدامات بهداشت عمومی و پاسخ های اقتصادی و اجتماعی
و هشت دسته فرعی غربالگری و آزمایش، درمان دارویی، مراقبت های ویژه، پروفیلاکسی، پیش آگهی، مدیریت بالینی
اثرات پاندمی بر سلامت، پیشگیری از عفونت و حفاظت فردی

۳. اولویت های پژوهشی کووید -۱۹

جدول ۱. اولویت های پژوهشی حوزه تحقیقات کووید-۱۹ در کشور

۱] مدیریت بالینی

اولویت های پژوهشی کووید-۱۹	سرفصل های فرعی
✓ بررسی کارایی و مقایسه روش های جدید اقدامات تشخیصی و پیشگیری باتوجه به افزایش واریانت های ویروس کووید-۱۹ ✓ بررسی روش ها و ابزارهای تشخیصی جدیدتر و پیشرفته تر برای سنجش های سریعتر و آسان تر بیماری (مانند آزمایش های بزاقی و آزمایش ادرار یا دیگر آزمایش هایی که مردم بتوانند به راحتی به آن ها تحمل و دسترسی داشته باشند) ✓ بررسی روند سرواپیدمیولوژی ها در اپیدمی کووید-۱۹ و برآورد مواجهه و ابتلا در جامعه و زیرگروه های خاص ✓ تعیین اثر افزایش تست بر گسترش و کنترل اپیدمی کووید-۱۹ ✓ بررسی و تعیین بهترین روش های غربالگری کووید-۱۹ ✓ شناسایی جهش های فرار و رویکردهای ژنوتیپی - فنوتیپی (برای نظارت بر درمان) ✓ مطالعات رصد ویروس و توالی یابی آن و بررسی و نظارت منظم بر فراوانی سوش های ویروس شناسایی شده در جامعه و آزمایش های مداوم جهت تشخیص پراکندگی سوش های مختلف این ویروس (تعیین توالی ویروسی) ✓ مطالعات مربوط به غربالگری های خاص بر پیشگیری از بیماری ✓ مطالعات دیگر مربوط به غربالگری و آزمایش ✓ بررسی نحوه استفاده از فناوری ها جهت ردیابی ویروس در محیط و شناسایی افراد بدون علامت ✓ بررسی اقدامات مؤثر برای شناسایی سریع بیماری و جلوگیری از گسترش این بیماری در انسان ✓ بررسی نحوه استفاده از فناوری ها جهت ردیابی ویروس در محیط و شناسایی افراد بدون علامت	غربالگری و آزمایش

✓ بررسی اقدامات مؤثر برای شناسایی سریع بیماری های در حال ظهور مشترک انسان و دام و جلوگیری از گسترش این بیماری ها در انسان ها	
۱۳ ✓ بررسی کارایی روش های درمانی موجود (درمان های استروئیدی، ضد ویروس ها و پلاسما درمانی) ✓ جستجوی درمان های جدید و به روز رسانی دستورالعمل های دارویی در درمان کووید-۱۹ بر اساس آخرین درمان های موجود در دنیا و کشور ✓ بررسی گایدلاین های درمانی و مقایسه پروتکل های درمانی مختلف ✓ بررسی کارایی درمان های انجام شده در داخل و خارج از کشور ✓ بررسی نحوه ارائه خدمات و عدم نیاز به مراجعه حضوری با استفاده از روش های Telemedicine ✓ بررسی اقتصادی داروهای مورد استفاده در درمان بیماران مبتلا به کووید-۱۹ ✓ انجام مطالعات کلینیکال ترایال با روش های دارویی و مراقبتی برای درمان ✓ بررسی داروهای مصرف شده در دوران پاندمی کووید-۱۹	درمان دارویی
✓ بررسی استراتژی هایی برای بهبود سریعتر فرآیندهای مراقبت ویژه (به عنوان مثال ایجاد معیارهایی برای تشخیص به موقع، زمان ترخیص، زمان استفاده از درمان های کمکی برای بیماران) ✓ بررسی نحوه تقویت ظرفیت های پشتیبانی و امکانات مراقبتی و درمانی در بخش مراقبت ویژه ✓ بررسی فاکتورهای پروگنوستیک در بیماران ICU ✓ بررسی ریسک نیاز به ICU ✓ بررسی ظرفیت نیاز به مراقبت ویژه	مراقبت های ویژه
✓ تعیین مداخلات پروفیلاکتیک دارویی با بهترین کارایی در بیماران مبتلا به کووید-۱۹ ✓ بررسی روش های ایمنی زایی در مقابل ویروس ✓ بررسی واکسن های تولیدی در خارج از کشور و تحقیقات مربوط به ساخت واکسن در داخل به منظور اهمیت واکسیناسیون مخصوصاً در گروه های آسیب پذیر و کارکنان بهداشتی ✓ بررسی روش های جدید ساخت واکسن و پیگیری مراحل تأیید این واکسن ها	پروفیلاکسی

✓ پیش بینی مداخلات درمانی با استفاده از مدل سازی ریاضی و دیگر فناوری های دیجیتال

✓ مطالعات مدلینگ مربوط به پیش بینی

✓ تعیین میزان مصونیت افراد مبتلا به COVID-19 یا تغییر مصونیت آن ها در طول زمان و عفونت دوباره آن ها (آزمایش بزاقی که میزان ایمنوگلوبولین بدن را تعیین کند)

✓ بررسی ایده های جدید در همکاری های بین بخشی جهت مدلسازی ها برای کنترل بهتر اپیدمی

✓ بررسی ریسک ابتلا، مرگ و میر و سایر متغیرها

✓ مطالعات فاکتورهای پروگنوستیک پیامدها

✓ تعیین ریسک عوامل مختلف بر پیامدها

✓ بررسی ماندگاری آنتی بادی در شدت های مختلف بیماری

✓ بررسی اثر ایمنی سلولی بر پیشگیری از بیماری

✓ بررسی و پیگیری بیماران پس از ترخیص از جنبه های مختلف (عوارض پایدار و ...)

پیش آگهی

✓ بررسی پروتکل های مدیریت بالینی برای عفونت های همزمان (عفونت همزمان COVID-19 با HIV، TB یا سایر عفونت های شایع)

✓ بررسی پروتکل های مدیریت بالینی برای عفونت های همزمان (بیماری های زمینه ای از جمله سرطان، دیابت، قلبی-عروقی و دیگر عوامل خطر مانند چاقی و پرفشاری خون و ...)

✓ تهیه پروتکل هایی جهت مدیریت بیماری کووید-۱۹ در مکان هایی که فاقد مراقبت های ویژه هستند.

✓ بررسی مرگ اضافه در دوران کووید-۱۹

✓ تعیین میزان تغییرات مرگ و میر در هر پیک و ارتباط بین میزان مرگ و میر و پیک ها

✓ مطالعات علل مرگ در دوره های مشابه سال پاندمی با سال های قبل

✓ بررسی یوتیلیزاسیون در دوران کووید-۱۹

✓ بررسی اثر کووید بر سایر بیماری ها

✓ بررسی اثر کووید-۱۹ بر اقتصاد بیمارستان ها و پزشکان

مدیریت بالینی اثرات پاندمی بر سلامت

۲] اقدامات بهداشت عمومی

اولویت های پژوهشی کووید-۱۹	سرفصل های فرعی
۱۵ ✓ شناسایی راهکارهای استراتژیک جهت کاهش مؤثر زنجیره انتقال (راهکارهای دارای اثربخشی و مقبولیت، ارزان، در دسترس و بدون تبعات اقتصادی-اجتماعی) ✓ راه اندازی آلارمینگ سیستم برای شناسایی به موقع اپیدمی ✓ به کارگیری استراتژی هایی برای یادگیری پایدار و مستمر در مورد کووید-۱۹ برای همه کودکان و نوجوانان، ترجیحاً در مدارس ✓ بررسی عوامل مؤثر بر عفونت مجدد در افراد بهبودیافته از بیماری کووید-۱۹ ✓ تعیین به کارگیری استراتژی هایی در جامعه به منظور جلوگیری از انتقال ثانویه کووید-۱۹ و افزایش مجدد این بیماری ✓ بررسی راه های تقویت سیستم بهداشتی و تداوم مراقبت ها با توجه به پیدایش واریانت های جدید و ویروس ✓ بررسی راه های تقویت سیستم های بهداشتی پس از شیوع مجدد بیماری در مناطقی که برای مدتی بیماری در آن مناطق کاهش یافته بوده است. ✓ شناسایی و تقویت اقدامات بهداشتی که کارایی و عملکرد خوبی در کاهش موارد ابتلا و مرگ ناشی از کووید-۱۹ داشته اند. ✓ بررسی مقایسه ای کشور ایران با دیگر کشورهای دنیا در خصوص پاسخ به کووید-۱۹ و کنترل آن ✓ بررسی تداوم و کیفیت خدمات بهداشت از طریق همکاری نزدیک با مقامات ملی و محلی ✓ بررسی تداوم ارائه خدمات در جمعیت های پر خطر و تمرکز بر آسیب پذیرترین گروه ها ✓ بررسی نگرش، آگاهی و عملکرد مردم نسبت به واکسن و رعایت پروتکل های بهداشتی ✓ بررسی میزان مشارکت ذینفعان مربوط (از جمله رهبران مذهبی) در تحقیقات برای افزایش حساسیت جامعه، اقدامات پیشگیری و کنترل و نظارت بر بیماری ✓ بررسی تأثیر مصرف مواد شوینده و ضد عفونی کننده ها بر محیط زیست ✓ بررسی نگرانی های مردم در موارد مختلف نظیر نگرانی از ابتلاء حیوانات، انتقال توسط زباله گردها، حضور در محل کار، نگرانی خانواده های زندانیان و سربازان، نگرانی دانشجویان، هراس و نگرانی سالمندان از تکرار خبر احتمال مرگ در اثر کووید-۱۹ برای سالمندان، نگرانی بابت چگونگی رعایت نکات بهداشتی در بسته بندی و ارسال کالاها ✓ توجه بیشتر به بخش بهداشت در مدیریت کووید-۱۹ و توجه بیشتر به بخش بیمارستانی حتی در ارائه آمارهای مرتبط با بیماری و بهبودی، تاکید بر نقش پیشگیری و بهداشت در کنترل بیماری مانند بیماریابی فعال و توجه به نظام ردیابی تماس ها	پیشگیری از عفونت

- ✓ تعیین میزان تاب آوری سیستم بهداشتی در اپیدمی کووید-۱۹
- ✓ ره گیری دیجیتال موارد تماس مبتلایان به بیماری کووید-۱۹ با شیوه هایی مانند طراحی اپلیکیشن
- ✓ بررسی استفاده از نوآوری های نوین جهت پیشگیری
- ✓ بررسی و رصد روند اپیدمی کووید-۱۹ در کل و در طرح شهید سلیمانی
- ✓ بررسی هفتگی و ماهانه اپیدمی و تحلیل دقیق داده های کشوری و استانی برای کمک به تصمیم گیری در مدیریت کووید-۱۹
- ✓ تهیه پیوست رسانه ای اپیدمی کووید-۱۹ و کار در زمینه اینفومدیک (Infodemic)
- ✓ تهیه و ارائه نقشه سیاست های پژوهشی مرتبط و پاسخ های مبتنی بر پژوهش برای سؤالات مهم جهت برنامه ریزی و سیاست گذاری مدیریت اپیدمی کووید-۱۹
- ✓ پیش بینی روند اپیدمی کووید-۱۹ و تدوین چشم انداز الگوی احتمالی اپیدمی برای آمادگی مقابله
- ✓ بررسی و رصد الگوی اپیدمی کووید-۱۹ در جهان، منطقه و کشور و بهره مندی از نتایج مطالعات کاربردی روز، رویکردها و راهبردها
- ✓ تعیین سهم مداخلات مؤثر و هزینه-اثربخشی آنها در کنترل اپیدمی کووید-۱۹
- ✓ بررسی جنبه های اپیدمیولوژی واکسیناسیون (vaccine epidemiology)
- ✓ شناسایی و تحلیل طغیان ها در سطوح شهرستان، استان و کشوری
- ✓ بررسی نظام جمع آوری داده، گزارش دهی و کمک به مستندسازی اپیدمی کووید-۱۹ و نظام سیاست گذاری و مداخلات مورد نیاز
- ✓ بررسی صحیح بودن دسته بندی مشاغل به ۴ دسته و تعیین کارایی این دسته بندی
- ✓ بررسی تأثیر بازگشایی مدارس و دانشگاه ها بر بیماری
- ✓ تعیین معیارهای از سرگیری فعالیت های اماکن آموزشی در مناطق مختلف کشور
- ✓ تصمیم گیری در خصوص کاهش تردها در تعطیلات نوروزی
- ✓ کمی سازی اثربخشی اعمال محدودیت های هوشمند در بخش های حمل و نقل، اقتصادی و غیره در پیشگیری و کنترل کووید-۱۹
- ✓ بررسی اثر تردها بر بروز و شیوع کووید-۱۹ (هم تردهای شهری و هم بین شهری)
- ✓ تعیین مشکلات حمل و نقل با توجه به محدودیت ها
- ✓ بررسی تأثیر تجمعات مختلف بر انتشار کووید-۱۹
- ✓ بررسی تأثیر اماکن مذهبی بر انتشار کووید-۱۹
- ✓ بررسی میزان تأثیر مراسم فرهنگی مانند تئاتر و سینما و جشنواره ها بر بروز کووید-۱۹

✓ بررسی تأثیر مراسم عروسی و تالارها بر انتشار کووید-۱۹ و تأثیر بستن تالارها در کنترل اپیدمی ✓ بررسی تأثیر بازگشایی استخرها بر بروز کووید-۱۹ ✓ بررسی نحوه مدیریت رویدادهای اجتماعی، فرهنگی، مذهبی و سیاسی با هدف پیشگیری از تجمعات ✓ بررسی اثر دورکاری کارکنان دولت در کنترل کووید-۱۹ ✓ بررسی نحوه توزیع کارکنان دولت و رفت و آمدهای آنها در زمان کووید-۱۹ ✓ بررسی اثر تعداد تخت های سمنان و قم به نسبت پرستار بر پیامدهای بیماری ✓ بررسی نسبت تخت به پرستار در اپیدمی کووید-۱۹ ✓ بررسی وضعیت بیماری و تحلیل اپیدمی در هرمزگان ✓ بررسی و تعیین درصد ابتلای افراد روستایی با مطالعات سرولوژی ✓ بررسی تأثیر natural distancing در جایی مانند سیستان و بلوچستان	
✓ تعیین راه های تقویت میزان پایداری به مداخلات بهداشتی عمومی و دیگر اقدامات حفاظت فردی در مردم ✓ بررسی راهکارهای حمایت از سلامت روان در کارکنان مراقبت های بهداشتی-درمانی ✓ بررسی مسائل روانی-اجتماعی و پیامدهای مربوط به آن ها در بیماران کووید-۱۹ ✓ تدوین برنامه های سلامت روان در برنامه های کادر درمان و مراکز سالمندان و دیگر مراکز درگیر ✓ بررسی خود درمانی-طب سنتی، افزایش مصرف خودسرانه مکمل های دارویی ✓ بررسی عدم انجام واکسیناسیون روتین کودکان به علت ترس از حضور در مراکز درمانی ✓ بررسی میزان فرسودگی و خستگی جسمی و روانی کادر درمانی درگیر با کووید-۱۹ ✓ بررسی وضعیت و توجه ویژه به پرسنل ICU و بخش های عفونی که در خط اول سرایت قرار دارند ✓ بررسی استرس شغلی و نگرانی های کارکنان بهداشتی و درمانی از عفونت ✓ بررسی نبود حمایت های روانی از مبتلایان به کووید-۱۹ و خانواده آنها، سوگواری ناقص خانواده های داغدار، نبود امکان همدردی فیزیکی با عزاداران و تسلی آن ها ✓ توسعه و نوآوری در تجهیزات حفاظت فردی و آزمایش های تشخیصی	حفاظت فردی

۳] پاسخ های اقتصادی و اجتماعی

اولویت های پژوهشی کووید-۱۹

- ✓ بررسی موانع مالی برای خدمات ضروری و دسترسی فوری به فن آوری های نوظهور مانند واکسن و درمان
- ✓ بررسی روش های بهینه مداخله ای در مکان هایی در گروه های با موقعیت اقتصادی-اجتماعی پایین تر
- ✓ بررسی خدمات حمایتی و تغذیه ای ضروری به ویژه برای نوزادان و کودکان خردسال، زنان و جمعیت های حاشیه ای و کسانی که با HIV/AIDS زندگی می کنند.
- ✓ بررسی تأثیر کووید-۱۹ بر امنیت غذایی خصوصاً در گروه های آسیب پذیر
- ✓ بررسی تأثیر کووید-۱۹ بر کودکان کار
- ✓ بررسی پشتیبانی مالی از بنگاه های کوچک و متوسط و کسانی که خود اشتغالی داشته یا به طور غیر رسمی اشتغال دارند.
- ✓ بررسی حمایت های مالی از کارگران آسیب پذیر در دوره این پاندمی
- ✓ بررسی رویکردهای نوآورانه برای پشتیبانی اقتصادی کوتاه مدت از جمعیت های آسیب پذیر در این پاندمی
- ✓ بررسی راهکارهای جلب اعتماد مردم به گزارش ها و اخبار وزارت بهداشت جهت مشارکت در رعایت پروتکل ها و کنترل اپیدمی
- ✓ بررسی نحوه شفاف سازی و نظارت بر ارایه اطلاعات و کاهش تناقضات در ارایه اطلاعات موجود و اظهارات مسئولان بهداشتی
- ✓ بررسی روش های اطلاع رسانی به عموم جامعه و نهادهای مختلف درباره عواقب سلامتی و اقتصادی-اجتماعی تداوم اپیدمی و عدم کنترل آن
- ✓ تعیین نحوه شکل گیری واحد مرجع جهت دستیابی به آمار و اطلاعات کووید-۱۹ و تولید اطلاعات توسط دانشگاه ها و سازمان های مختلف
- ✓ شناسایی راه های تقویت اطلاع رسانی، آموزش و رسانه برای مردم و صنوف مختلف
- ✓ تدوین راهکارهایی جهت نظارت بر انتشار اخبار نادرست و شایعات درمانی در فضای مجازی
- ✓ تدوین راهکارهای استفاده از شواهد علمی (نظیر محاسبات اقتصادی، بار بیماری و ...) در سیاستگذاری ها برای انجام مداخلات قطع زنجیره انتقال
- ✓ تدوین راهکارهایی جهت کاهش درآمدهای ارزی کشور، پیامدهای اقتصادی در حوزه گردشگری و خطوط هوایی، تأثیر بر صادرات و واردات، لغو پروازهای سایر کشورها به ایران، گرانی مواد غذایی، کساد بازار، رستوران ها، سینماها و سایر صنعت ها
- ✓ تعیین مکانیسم های تأثیر نافراری بر مرگ بیماران مبتلا به کووید-۱۹ در مناطق مختلف و در نظر گرفتن تدابیری برای کاهش آن ها

- ✓ تعیین پیامدهای دورکاری بر رضایت شغلی، افزایش تجارت الکترونیک، سفارش های و خریدهای آنلاین بر کیفیت زندگی و جنبه های اقتصادی- اجتماعی زندگی
- ✓ تعیین تأثیر اقتصادی و زیست محیطی مراقبت های بهداشتی از راه دور و کاهش ویزیت های بهداشتی-درمانی
- ✓ بررسی اثرات اقتصادی کووید-۱۹ در کشور
- ✓ بررسی تأثیر رخداد اپیدمی کووید-۱۹ بر ورودی های نظام سلامت (هزینه های نظام سلامت، وضعیت کارکنان و ...)
- ✓ ارزیابی میزان پاسخگویی نظام سلامت
- ✓ ارزیابی کیفیت ارائه خدمات
- ✓ بررسی وضعیت شاخص های حفاظت مالی در نظام سلامت مانند پرداخت مستقیم از جیب، هزینه های کمرشکن و هزینه های فقرزا
- ✓ بررسی روش های افزایش تاب آوری اجتماعی در بحران کووید-۱۹
- ✓ بررسی راه های بسترسازی سبک زندگی مقابله با کروناویروس
- ✓ مقایسه اقدام به خودکشی و خودکشی های موفق در سال ۹۹ نسبت به سال های قبل

